

Na podlagi 12. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1, Uradni list RS, št. 16/2008 in ZVKD-1A, Uradni list RS, št. 123/2008) in 16. člena Statuta Občine Lukovica (Ur. vestnik Občine Lukovica, št. 1/01, 5/06) je Občinski svet Občine Lukovica na 27. seji, dne 30.6.2010 sprejel

ODLOK
o razglasitvi cerkve sv. Ožbolta in antične naselbine v Šentožboltu,
za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasi enoti dediščine: Šentožbolt – cerkev sv. Ožbolta (EŠD 2474) in Šentožbolt – Antična naselbina (EŠD 12779), v nadaljevanju: spomenik.

Cerkev sv. Ožbolta v Šentožboltu in območje antične naselbine predstavljata z vidika umetnostne zgodovine, zgodovine in arheologije pomembna kulturna spomenika, katerih podrobnejši opis je naveden v 3. členu tega odloka.

2. člen

Spomenik iz prvega člena tega odloka obsega naslednje zemljiške parcelne številke: 1, 2, 3, 4, 5, 6/1, 10, 12/1 (jugozahodni del), 634/12, 634/13, 634/15, 634/2, 635/1, vse k.o. Šentožbolt.

Spomenik vplivnega območja nima.

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1: 5000 (TTN5, Gornji Grad - 46). Izvirnik načrta, ki je sestavni del tega odloka, hranijo Ministrstvo za kulturo, Direktorat za kulturno dediščino, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: pristojni zavod) in Občina Lukovica.

3. člen

Utemeljitev razglasitve cerkve sv. Ožbolta in antične naselbine za kulturni spomenik lokalnega pomena:

Naselje Šentožbolt leži ob stari cesti iz Ljubljane proti Celju v zgornjem delu Črnega grabna. Cerkev sv. Ožbolta (v nadaljevanju: cerkev) stoji na levi strani ceste in je orientirana. V tlorisu gre za enoladijsko cerkev, ki se na vzhodu zaključuje s poligonalno zaključenim prezbiterijem. Zvonik je umeščen na zahodno fasado. Zakristija stoji na severni strani prezbiterija. Cerkev stoji na ostankih antične naselbine. V njeni bližnji okolici je bilo najdenih več ostankov rimskega gradbenega materiala.

Cerkev je prvič omenjena leta 1526, ko je v vojne namene darovala devet zlatih cekinov in kelih. Na južni fasadi se je ohranil kamniti vhodni portal, na katerem je vklesan napis: In honorem S. Oswaldi 1825. Na južni fasadi so štiri niše s plastikami iz 19. stoletja: sv. Joahim, Mati božja, sv. Ana, sv. Jožef. Cerkev je bila v času baroka barokizirana in potem v 19. stoletju tudi prenovljena.

Letnica 1621 na kamnitem portalu na južni fasadi cerkve približno označuje čas baročne prezidave. Pevski kor v notranjščini sloni na dveh kamnitih stebrih na zahodni strani ladje. Ladja je podolgovata in banjasto obokana. V obok se zajedajo obočne kape, ki se pnejo iznad okenskih odprtih na severni in južni strani ladje. Prezbiterij je prav tako banjasto

obokan. V obok se zajedajo štiri obočne kape. Glavni oltar je posvečen sv. Ožboltu. Oltar je marmoriran in je iz konca 18. stoletja. Podoba sv. Andreja na oltarju se pripisuje Leopoldu Layerju. Severni stranski oltar je sestavljen iz kamnite menze in lesenega nastavka z volutami. Na menzo je vklesana letnica 1621 in inicialki I+L. V glavni niši je plastika Marije. Desni stranski oltar je enako oblikovan kot levi. Na kamnito menzo je prav tako vklesana letnica 1621. V glavni niši se nahaja plastika sv. Barbare. Oltarna nastavka obeh oltarjev sta lesena, marmorirana in delno pozlačena. Nastala naj bi konec 18. stoletja. Prižnica je lesena, marmorirana in izdelana v 19. stoletju.

Ob cerkvi stoji pokopališče iz 17. stoletja. Obdano je s kamnitim obzidjem. Na pokopališču so se ohranili historični nagrobniki in lapidarij. Nekaj nagrobnikov je vzdanih tudi na južno fasado cerkve. Na mestu starega karnerja oziroma kostnice danes stoji kapelica. Vpeta je v pokopališki zid. V nišah se nahajata podobi Križanja in sv. Elije iz leta 1933.

Ob sanacijskih delih pri cerkvi so bili najdeni številni odlomki antičnega gradbenega materiala. Ugotovljeno je bilo tudi, da cerkev vsaj deloma stoji na temeljih starejšega objekta. Na varovanem področju se poleg tega stara makadamska cesta priključi sodobni, pri tem pa je bilo že na dveh lokacijah na področju Trojan dokazano, da stara makadamska cesta poteka po trasi rimske. Domneva se, da gre na območju naselja Šentožbolt za antično priprežno postajo, kakršne so bile na podobnih lokacijah ob vznožjih zahtevnejših vzpetin ob antičnih javnih cestah običajne.

Na območju antične naselbine se poleg kulturnega spomenika Šentožbolt – Pokopališče (EŠS 10392) iz prejšnjega odstavka tega člena nahaja tudi kulturni spomenik Šentožbolt – Smerkoljeva hiša EŠD 12615. Oba kulturna spomenika sta z Odlokom o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju občine Lukovica za kulturni spomenik lokalnega pomena, Uradni vestnik Občine Lukovica, št. 6/01, 7/01 že razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena in zanju velja varstveni režim iz navedenega odloka iz tega odstavka.

4. člen

Zavarovano območje spomenika je na podlagi predloga pristojnega zavoda iz 1. člena tega odloka namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot,
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika,
- prezentaciji kulturnih vrednot,
- učno-demonstracijskemu delu,
- znanstveno – raziskovalnemu delu.

5. člen

Na podlagi predloga pristojnega zavoda iz 1. člena tega odloka za cerkev velja naslednji varstveni režim:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih, likovnih ter krajinskih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti;
- prepoved vseh posegov v zaščitene tlorise, arhitekturne člene in opremo, razen vzdrževalnih posegov, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odobri pristojni zavod in za potrebe sakralne namembnosti spomenika;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odbori pristojni zavod iz prejšnje alineje tega člena.

Na podlagi predloga pristojnega zavoda iz 1. člena tega odloka za antično naselbino velja naslednji varstveni režim:

- prepovedano je nasipavanje in razkopavanje terena;

- pred kakršnimikoli posegi v teren, kar velja tudi za investicijsko – vzdrževalna dela, so potrebne predhodne arheološke raziskave;
- za vsakršna dela, ki predvidevajo tovrstne posege, je potrebno pridobiti soglasje pristojnega zavoda oziroma ministrstva, pristojnega za kulturo.

6. člen

Za vsako spremembo funkcije in dejavnosti spomenika ter za vsak poseg v spomenik ali v njegove dele in zemljišče, mora lastnik ali posestnik spomenika predhodno pridobiti kulturno - varstvene pogoje in na njihovi podlagi kulturni-varstveno soglasje pristojnega zavoda.

Dejavnosti, ki so potrebne za opravljanje nalog v zvezi z varstvom zavarovanja stavb (spomenik kot nepremična dediščina) in skrb za premično dediščino opravlja lastnik v sodelovanju s pristojnim zavodom, pri tem pa lahko sodeluje tudi Občina Lukovica, če je za to izkazan obojestranski interes.

7. člen

Podrobnejše pogoje za raziskovanje, način vzdrževanja, pogoje za posege, fizično varovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti ter posamezne druge ukrepe določa zakon.

Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico na spomeniku le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

8. člen

Pravni status nepremičnega spomenika se zaznamuje v zemljiški knjigi kot zaznamba na podlagi tega odloka.

Pristojni organ Občine Lukovica mora ta odlok posredovati pristojni zemljiški knjigi, kjer se opravi zaznamba nepremičnega spomenika po uradni dolžnosti kot to določa 13. člen Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1, Uradni list RS, št. 16/2008 in ZVKD-1A, Uradni list RS, št. 123/2008).

9. člen

Nadzor nad izvajanjem določb tega odloka izvaja inšpektor, pristojen za kulturno dediščino.

10. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem vestniku Občine Lukovica.

OBČINA LUKOVICA
OBČINSKI SVET
Številka: 7/27/2010
Datum: 30.6.2010

ŽUPAN
Matej Kotnik, l.r.